

Opgave 3 Uitwisseling

18 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg van het begrip eerste-persoonsautoriteit: het vermogen om vanuit het eigen perspectief over de wereld te oordelen/te handelen 1
- een uitleg met het begrip eerste-persoonsautoriteit dat uitwisseling volgens de deliberatietheorie tot meer zelfkennis leidt: doordat studenten meer kennis van de wereld hebben, kunnen ze beter bepalen wat zij zelf ergens van vinden 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Eerste-persoonsautoriteit betekent actief kunnen bepalen wat je ergens van vindt. Het is immers jouw zaak wat je ergens van vindt, en daarbij stel je je op als autoriteit van je eigen mentale toestanden 1
- Volgens Moran kun je zelf rationeel bepalen wat je gelooft door te onderzoeken wat er in de wereld gebeurt. Volgens de deliberatietheorie druk je zelfkennis uit in termen van 'wereldkennis'. Als je meer van de wereld hebt gezien, krijg je meer en betere wereldkennis en kun je beter beoordelen wat je bijvoorbeeld van jouw cultuur vindt. Dat is volgens Moran zelfkennis 1

19 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een uitleg met een voorbeeld dat impliciete oordelen de aansluiting bij een andere cultuur in de weg kunnen staan.

voorbeeld van een goed antwoord:

Stel dat een Griekse studente op uitwisseling gaat naar Duitsland. Zij heeft het impliciete oordeel dat Duitsers stug zijn. Zelf heeft ze het gevoel dat ze haar best doet om aansluiting te vinden, maar door dat impliciete oordeel zal ze zich anders opstellen in contact. Hierdoor kan het zijn dat haar vooroordeel bevestigd wordt zonder dat zij kritisch kijkt naar haar eigen gedrag.

20 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg met het begrip 'amour propre' dat je volgens Rousseau door de invloed van de samenleving van jezelf kunt vervreemden: de samenleving stimuleert een kunstmatige vorm van eigenliefde/trots/ijdelheid die leidt tot vervreemding en ongeluk 1
- een argumentatie met het begrip 'amour de soi' of Eva's interculturele uitwisseling volgens Rousseau aan een authentiek leven kan bijdragen 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

voorbeeld van een goed antwoord:

- Door de samenleving worden mensen verleid om zich te vergelijken met anderen en zich iets aan te trekken van de mening van anderen. Op den duur kunnen ze dan geen goede keuzes meer maken en richten ze zich alleen nog op wat anderen van hen denken. Dat leidt tot wat Rousseau 'amour propre' noemt, met als gevolg jaloezie, trots en dom vermaak die ten koste gaan van het geluk 1
- Ik denk niet dat een uitwisseling naar een ander westers land helpt tegen de vervreemding. Eva noemt dat anderen hetzelfde gevoel hebben en daarmee geeft ze aan dat ze zichzelf begrijpt door naar anderen te kijken. Dat is volgens Rousseau nu juist de kern van het probleem. Het maatschappelijke leven heeft alle natuurlijke neigingen en zelfliefde (amour de soi) bedorven en daarom zou alleen een uitwisseling naar een plaats zonder maatschappij wellicht iets bijdragen aan een authentiek leven voor Eva 1

of

- Rousseau zou het wel goed vinden als jonge mensen een tijdje uit hun vertrouwde samenleving vertrekken en teruggeworpen worden op zichzelf in een vreemde samenleving. Eva komt er in een ander land namelijk achter hoe het leven is zonder haar thuisland-gewoonten en moet zelf uitvinden hoe ze in haar basisbehoeften voorziet. Het is daarmee een kans voor Eva om dichterbij haar werkelijke natuur en zelfliefde te komen (amour de soi). Daarom is het volgens Rousseau mogelijk een bijdrage aan een authentiek leven voor Eva 1

21 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg dat zelfkennis een sociale aangelegenheid is volgens Wittgenstein: pas als je weet hoe je begrippen moet gebruiken, kun je ze toepassen op jezelf om daarmee tot zelfkennis te komen 1
- een argumentatie met tekst 11 en de opvatting van Wittgenstein of een uitwisseling naar het Verenigd Koninkrijk gevolgen heeft voor jouw zelfkennis 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

voorbeeld van een goed antwoord:

- Net zoals je om te schaken besef moet hebben van de regels van het spel en je ze moet kunnen volgen en toepassen, zo moet je je ook in een taal houden aan de regels ervan. Zelfkennis krijg je niet door een woord te koppelen aan een ervaring, je moet volgens Wittgenstein eerst weten hoe de taal gebruikt wordt in sociale context, in het taalspel. Als je dat niet weet, weet je niet eens wat het betekent om jezelf te kennen 1

- Buitenlanders spreken vaak voldoende Engels om te denken dat ze Britten wel begrijpen. Maar als een Brit zegt “with the greatest respect” en daarmee bedoelt dat je een idioot bent, wordt diezelfde Brit alleen maar in zijn oordeel bevestigd als je dat niet doorhebt en je zelfs denkt dat je heel serieus genomen wordt. Dat zal leiden tot nogal ongemakkelijke situaties waarover je geen controle hebt. Dan ga je wel aan jezelf twijfelen. Volgens Wittgenstein moet je eerst weten hoe begrippen in een sociale context gebruikt worden voordat je die op jezelf kunt toepassen. Door de wisseling van context gaat dit mis. Ik denk daarom dat de uitwisseling naar een andere sociale context met een ander taalspel wel zal leiden tot verwarring over wie je bent en hoe je jezelf moet begrijpen. En als je je hebt aangepast aan de meer indirecte communicatie heeft dit ook uitwerking op je zelfkennis 1

of

- Ik denk dat er wel wat grappige situaties zullen ontstaan als studenten in het Verenigd Koninkrijk komen studeren en van een docent over hun werkstuk te horen krijgen dat hij wel “a few minor comments” heeft. Blijkbaar betekenen sommige begrippen en uitdrukkingen iets anders in de Britse context en zal het even duren voordat een buitenlander dat doorheeft en zich heeft aangepast. Ik ben het echter niet met Wittgenstein eens dat je ook jezelf anders gaat begrijpen als de mensen om je heen de wereld op een andere manier beschrijven. Ik geloof dat echte zelfkennis van binnen uit jezelf komt en onafhankelijk is van de taal waarin je daarover praat of nadenkt. Uitwisseling leidt daarom volgens mij gewoon alleen maar tot andere talenkennis, niet tot andere zelfkennis 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een uitleg met het voorbeeld van de uitwisselingsstudent in Italië dat het volgens Sartre bij authenticiteit om radicale keuzes gaat: als de uitwisselingsstudent helemaal op eigen autoriteit een keuze maakt is hij authentiek.

voorbeeld van een goed antwoord:

Volgens Sartre ben je authentiek als je zelf oprechte keuzes maakt zonder je te laten leiden door een zogenaamde menselijke natuur. De uitwisselingsstudent in Italië gaat niet uit van eigenschappen die bepalen wat hij moet doen, maar kiest ervoor om een tijdje anders te zijn. Volgens Sartre is dat authentiek als dat helemaal uit hemzelf komt en hij daar zelf alle verantwoordelijkheid voor neemt.

23 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg van het verschil tussen sterke en zwakke evaluatie met het voorbeeld van de uitwisselingsstudent in Italië: voorkeur voor zweefvliegen is een zwakke evaluatie omdat hij dat alleen maar doet omdat het fijn is, terwijl keuze voor teamsport een sterke evaluatie is, omdat de student daarmee verantwoordelijkheid neemt voor wie hij wil zijn 1
- een uitleg met het voorbeeld van de uitwisselingsstudent in Italië dat authentieke keuzes volgens Taylor niet radicaal kunnen zijn: ook de keuze voor het doen van teamsport is gebaseerd op een bepaalde reden (horizon van betekenis) en kan dus nooit radicaal zijn 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens Taylor is een zwakke evaluatie een voorkeur of afkeer zonder dat dit over je levenskeuzes gaat, of over wie je wilt zijn. Dan gaat het alleen over smaak bijvoorbeeld. Zweefvliegen is leuk en lekker stil. Bij een sterke evaluatie gaat het wél over wie of hoe je wilt zijn, bijvoorbeeld omdat je je verantwoordelijk voelt. Zelfs als hij het niet altijd leuk vindt om met anderen om te gaan, gaat de student toch op teamsport, omdat hij iemand wil zijn die bijdraagt aan de Europese integratie en zijn beurs wil gebruiken waarvoor die bedoeld is. Dat is sterke evaluatie 1
- Een keuze is volgens Taylor altijd gebaseerd op een bepaalde reden en kan dus nooit radicaal zijn. Taylor stelt voor om authenticiteit te begrijpen vanuit sterke evaluatie. Sterke evaluaties worden volgens Taylor gemaakt tegen de achtergrond van een 'horizon van betekenis'. Als de student voor teamsport kiest om te willen bijdragen aan meer begrip tussen culturen is dat volgens Taylor reden om deze keuze authentiek te noemen, omdat het hier een sterke evaluatie betreft 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg dat tekst 12 niet oproept tot relativisme: Erasmus wijst de opvatting af dat morele oordelen (over mensen uit andere landen) louter standpuntafhankelijk zijn 1
- een uitleg dat tekst 12 wel oproept tot universalisme: Erasmus vindt dat er morele oordelen te vellen zijn die overal en voor iedereen zouden moeten gelden 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Relativisme is het idee dat er meerdere gezichtspunten zijn om de wereld te beschouwen, wat maakt dat er niet één waarheid is, maar dat alles betrekkelijk is. In tekst 12 beschrijft Erasmus dat verschillende nationaliteiten met elkaar overhoop liggen omdat ze vasthouden aan hun eigen gezichtspunt. Uit de tekst blijkt dat Erasmus dit onwenselijk vindt, want “wat kan er slechter zijn dan volken die elkaar bestrijden alleen omdat ze andere namen hebben?” 1
- Universalisme is het idee dat er een algemeen, overkoepelend perspectief is dat voor iedereen toegankelijk is. Vanuit zo’n perspectief vallen tegenstellingen juist weg. Erasmus gelooft dat de wereld vreedzamer wordt als men ziet dat “er zoveel zaken zijn die hen tot elkaar zouden moeten brengen” 1

25 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een uitleg met de uitspraak van de deelnemers dat het Erasmusprogramma ervan uitgaat dat identiteit gevormd wordt door de cultuur: het programma veronderstelt dat identiteit van “echte Europese burgers” maakbaar is.

voorbeeld van een goed antwoord:

Het is de vraag of iemand is wie hij is omdat hij zo geboren is, of omdat hij zo is opgevoed. Het doel om integratie te bevorderen duidt aan dat het Erasmusprogramma gelooft in maakbaarheid. En ook de opmerking dat het programma “echte Europese burgers creëert” geeft aan dat het Erasmusprogramma duidelijk aan de cultuurkant in deze discussie staat.